

ZAGADNIENIA.

Rozwiązanie Zagadnienia 1 (Wiad. matem. Nr. 1, str. 51--52).

a) Rozwiązanie p. Z. Krygowskiego (Paryż).

Położmy $\frac{x_0 + x_1}{2} = m$, $\frac{x_0 - x_1}{2} = n$; według wzoru Taylora będzie:

$$(1) \begin{cases} f(x_0) = f(m) + n f'(m) + \frac{n^2}{1 \cdot 2} f''(m) + \dots \\ f(x_1) = f(m) - n f'(m) + \frac{n^2}{1 \cdot 2} f''(m) + \dots \end{cases}$$

$$(2) \begin{cases} f'(x_0) = f'(m) + n f''(m) + \frac{n^2}{2} f'''(m) + \dots \\ f'(x_1) = f'(m) - n f''(m) + \frac{n^2}{2} f'''(m) + \dots \end{cases}$$

Z równań (1) mamy:

$$f(x_0) - f(x_1) = 2n f'(m) + \frac{n^3}{3} f'''(m);$$

Z równań (2):

$$f'(x_0) + f'(x_1) = 2 f'(m) + n^2 f'''(m).$$

Stąd:

$$n^2 f'''(m) = f'(x_0) + f'(x_1) - 2 f'(m);$$

$$\begin{aligned} f(x_0) - f(x_1) &= 2n f'(m) + n \cdot \frac{f'(x_0) + f'(x_1) - 2 f'(m)}{3} \\ &= \frac{n}{3} \left[f'(x_0) + f'(x_1) + 4 f'(m) \right], \\ &= \frac{x_0 - x_1}{6} \left[f'(x_0) + f'(x_1) + 4 f' \left(\frac{x_0 + x_1}{2} \right) \right]. \end{aligned}$$

Jeżeli $x_0 = a$, $x_1 = b$ są pierwiastkami wielomianu $f(x)$, będzie z poprzedniego:

$$f'(a) + f'(b) + 4f''\left(\frac{a+b}{2}\right) = 0 \text{ i t d.}$$

Inne związki, podane w zagadnieniu, wyprowadzają się już z łatwością

b) Rozwiązanie p. M. H. Horwitza (Gand).

Rozwińmy różnicę $fx_0 - fx_1$ według wzoru Taylora:

$$\begin{aligned} fx_0 - fx_1 &= \frac{x_0 - x_1}{1} f'x_1 + \frac{(x_0 - x_1)^2}{1 \cdot 2} f''x_1 + \frac{(x_0 - x_1)^3}{1 \cdot 2 \cdot 3} f'''x_1 + \frac{(x_0 - x_1)^4}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} f^{IV}x_1 \\ &= \frac{x_0 - x_1}{6} \left[f'x_1 + f''x_1 + \frac{x_0 - x_1}{1} f''x_1 + \frac{(x_0 - x_1)^2}{1 \cdot 2} f'''x_1 + \frac{(x_0 - x_1)^3}{1 \cdot 2 \cdot 3} f^{IV}x_1 \right. \\ &\quad \left. + 4f'x_1 + 4 \cdot \frac{x_0 - x_1}{1} f''x_1 + 4 \cdot \frac{(x_0 - x_1)^2}{1 \cdot 2} f'''x_1 + 4 \cdot \frac{(x_0 - x_1)^3}{1 \cdot 2 \cdot 3} f^{IV}x_1 \right] \\ &= \frac{x_0 - x_1}{6} \left[f'x_1 + f'x_0 + 4f''\left(x_1 + \frac{x_0 - x_1}{2}\right) \right] = \frac{x_0 - x_1}{6} \left[f'x_0 + f'x_1 + 4f''\frac{x_0 + x_1}{2} \right] \end{aligned}$$

Zatem:

$$(1) \quad fx_0 - fx_1 = \left(\frac{x_0 - x_1}{6}\right) \left[f'x_0 + f'x_1 + 4f''\left(\frac{x_0 + x_1}{2}\right) \right]$$

Z (1) wyprowadzamy

$$f'x_0 + f'x_1 + 4f''\frac{x_0 + x_1}{2} = 6 \cdot \frac{fx_0 - fx_1}{x_0 - x_1}.$$

Jeżeli a i b są dwoma różnymi pierwiastkami równania $fx = 0$, mamy:

$$fa = fb = 0 \quad a \neq b,$$

a więc

$$(2) \quad f'a + f'b + 4f''\frac{a+b}{2} = 0$$

Wywód dalszych związków pomijamy.

c) Rozwiązanie p. Niewęgłowskiego (w Bulletin de mathématiques spéciales, luty 1897), polega na następującym twierdzeniu, łatwym do okazania: Każda funkcja $\varphi(x)$ postaci $F(x) + ax^3 + \epsilon x$, gdzie $F(x)$ jest funkcją parzystą, sprawdza tożsamość:

$$\varphi(x) - \varphi(-x) = \frac{x}{3} \left[\varphi'(x) + \varphi'(-x) + 4\varphi'(0) \right].$$

d) Zagadnienie nasze może być uogólnione (uogólnienie to podał niedawno Laisant, bez dowodu w „Bulletin de la Société mathématique de France“, Zeszyt 8-y 1896) w sposób następujący:

Jeżeli h oznacza średnią arytmetyczną pierwiastków a_1, a_2, \dots, a_m wielomianu $f(x)$ stopnia m , wtedy zachodzą następujące tożsamości:

$$\sum_{i=1}^m f^{(m-3)}(a_i) + \frac{m^2(m-3)}{2} f^{(m-3)}(h) = 0,$$

$$\sum_{c=1}^m f^{(m-2)}(a_c) + m(m-2) f^{(m-2)}(h) = 0.$$

Związki te łatwo udowodnić można, wyrażając pochodne $(m-3)$ -ą i $(m-2)$ -ą wielomianu stopnia m -go: $f(x) = c_0 x^m - c_1 x^{m-1} + c_2 x^{m-2} \dots$, wykonywając sumowanie wskazane w powyższych wzorach i uwzględniając znane związki Newtonowskie pomiędzy współczynnikami równania a sumami potęg pierwiastków. Kładąc w pierwszym z powyższych wzorów $m=4$, otrzymujemy

$$f'(a) + f'(b) + f'(c) + f'(d) + 8f''\left(\frac{a+b+c+d}{4}\right) = 0$$

t. j. związek podany w zagadnieniu N i e w ę ł o w s k i e g o.

Zagadnienie 2-gie,

podał M. H. Horwitz (Gand).

Jeżeli

$$\begin{vmatrix} a' & b' & c' \\ a'' & b'' & c'' \\ a''' & b''' & c''' \end{vmatrix} = 0,$$

to wyznacznik

$$\begin{vmatrix} 0 & ab' - ba' & ac' - ca' \\ ab'' - ba'' & 0 & cb'' - bc'' \\ ac''' - ca''' & bc''' - cb''' & 0 \end{vmatrix}$$

jest podzielny przez

$$\left| \begin{array}{ccc} a & , & b & , & c \\ a' & , & b' & , & c' \\ a'' & , & b'' & , & c'' \end{array} \right|$$

Zagadnienie 3.

podał T. Rudzki (Ryga).

Wyobraźmy sobie powierzchnię krzywą P i przeprowadźmy płaszczyznę F tak, aby ta ostatnia wraz z pierwszą ograniczała stałą objętość. Dowieść, że wszystkie takie płaszczyzny są styczne do pewnej powierzchni, która dotyka każdej z nich w środku ciężkości figury przecięcia.

O D E Z W A.

Przystępując do druku „Bibliografii matematycznej polskiej XIX stulecia“¹⁾, pragniemy sprawdzić dokładnie nasze wykazy bibliograficzne i dlatego udajemy się do Autorów z uprzejmą prośbą, aby pod adresem Redakcyi „Prac matematyczno-fizycznych“, zechcieli nadsyłać spisy wszystkich prac naukowych, ogłoszonych przez Nich w dziedzinie matematyki i jej zastosowań, tak w polskim jak i w obcych językach.

S. Dickstein i E. Wawrykiewicz.

Warszawa, w maju 1897 r.

O G Ł O S Z E N I E.

Wyszedł z druku Tom VIII-y „Prac matematyczno-fizycznych, wydawanych przez S. Dicksteina, Wł. Gosiewskiego, Edw. i Wł. Natansonów, A. Witkowskiego i K. Żorawskiego“ i zawiera następujące arty-

¹⁾ Zeszyt próbny tej „Bibliografii“ wydany został w r. 1894.